

Uršulė Žemaitienė

SUVALKIEČIŲ VESTUVĖS

Redagavo Jonas Balys

(12)

Marties išleidimas

Pagaliau visi rengiasi važiuoti į vaikinų namus. Dabar ateina graudžiausia nuotakai valanda — atsisveikinimas. Ji labai verkia ir visus atsiveikina, panašiai, kaip važiuodama į bažnyčią, tik dabar nebučiuoja tėvams kojų, tik rankas ir veidus. Atsiveikina visus gimines ir kviestus svečius. Muzikantai visus išleidžia su maršu. Tėvai ir giminės labai skubina važiuoti į vaikinų namus, kad tenai jaunuosius galėtų gražiai sutikti. Jaunavedžiai su savo pulku (piršliu ir sročia, pabroliais ir pamergėmis) dar kiek pagausuoja, duoda jiems progos susitvarkyti ir atvažiuojančius gražiai priimti.

Važiuodami dainuoja šią dainą:

72

Atjojo bernelis pas mergelę,
Viliojo ją į savo šalį. (2)
— Vai tu mergelė, tu jaunoji,
Tu lelijėle, tu baltoji.
Jokio vargelio neturėsi,
Pas mus kalneliai auksinėliai,
O ir telteliai sidabrelio.
Kaip tu už mane nutekėsi,
Pas mus upeliai vynu teka,
Iš pakraštelių medum kvėpia.
Pas mus ryteliai dainuozėlių,
O vakarėliai muzikėlių.
Važiavom lauką, vai ir antrą,
Klausė martelė dieverėlio:
— Kur tie kalneliai auksinėliai?
Kur tie telteliai sidabrelio?
Kur tie upeliai vynu teka,
Iš pakraštelių medum kvėpia?
— Vai tu martelė, tu jaunoji,
Tu lelijėle, tu baltoji.
Pas mus kalneliai juodžemelio,
O ir telteliai aržuolėlio.
Pas mus upeliai vandenėlio,
Iš pakraštelių švendrynėliai.
Pas mus ryteliai atdūselių,
O vakarėliai asarėlių.
Tai galiliai verkė mergužėlė,
Kad taip mėlavo bernuželis.

Dainuoja ir kitas dainas, kurias tik randa tinkamas. Jei mergina išeina į tolimą kaimą, tai visas dainas išdainuoja, kol nuvažiuoja.

Kai nuvažiuoja į vaikinų namus, tai išeina anyta pasitikti marčių su duona ir druska. Marti visus gražiai pasveikina. Muzikantai groja maršą, visus paprašo į vidų ir susodina už stalų. Uždainuoja:

73

Pasėjau linelius į lygumą,
Parvedžiau mergelę sau mylimą. (2)
Uždek, močiute, tris liktelius,
Žiūrėsiu mergelę į veidelius.
Ar skaisčius veideliai, ar raudoni,
Ar puikūs rūbeliai, ar bagoti?
Tai skaisčius veideliai, tai raudoni,
Tai puikūs rūbeliai, tai bagoti.

74

Seriau žirgelių, kad gražus būtų,
Auginau mergelę, kad mano būtų. (x2)
Suprašiau tancių didį nemažą,
Trys šimtai šokėjų, du muzikantų.
Aš ir pamaciau savo mergelę
Tam tancių šokančią, brangiai mokančią.
Už tanciūžėlį po dorelį,
Už šilkų striūnelę po auksinėlį.
Oi-oi-oi Dieve, Dievuliau mano,
Per puikią, per mandrą mergelę gavau.
Per dvarų ęjo — saulės bijojo, —
Nekaityk, saulele, skaisčių veidelį!

75

Kaip aš buvau mažas,
Mažas nedidelis,
Vygele gulejau,
Miego nenorėjau. (2x2)
O kai paugėjau,
Vaikščioti pradėjau,
Aš nuejau į stonelę
Žirgelių žiūrėti.
— Tėveli mano
Senas tetuželis,
Kokį duosi ma žirgelį
Pas mergelę joti?
— Sūneli mano,
Jaunas artojėli,
Sirmą žirgą, ty mo balną
Pas mergelę joti.
Per laukelį jiojau,
Vėjelis šiuravo,
Kai užmyniau akmenėlių
ugnelė žėravo.
I giria jiojau,
Girelė skambėjo,
Visų medžių rasa krito
Ant mano žirgelio.

Iš girios išjojau,
Saulutė tekėjo,
Visų medžių rasa džiūvo
Nuo mano žirgelio.
Dvarelį prijojau,
I vartelius soviau,
Kad išeitų vuošvuzėlė
Ir josios dukrelė.
Išėjo vuošvėlė
Iš augšto svirnelio,
Ir nukėlė ty mo balną
Nuo mano žirgelio.
Emė už rankelės,
Vedė į svirmelį,
Pasodino mane jauną
Už baltą stalelio.
Už stalo sėdėjom
Ir meliai kalbėjom,
Ir užgėrė mergužėlė
Rinskuoju vyneliu.
Rinską vyną gėriau,
Per langą žiūrėjau, —
Šalna šla, gruožas bala
An mano žirgelio.

Teisės klausimai

Julius Smetona

Teisės ryšis su politika

Senatoriaus Roberto Tafto kalbos lietuviams belaukiant

Daugelis mano, kad tarp teisės ir politikos nėra jokio ryšio, arba jei toks ryšys ir yra, tai jis labai silpnas. Gal viena svarbiausių tokio galvojimo priežasčių yra faktas, kad politika, ypač šiais laikais, yra labiau susieta su teisės lauzymu, negu jos gerbimu. Ir retai kada, netgi pirmaujančių politikų eilėse, yra buvę tiek sukčių, kiek mes jų turime šiandien. Iš to, betgi, neišplaukia, kad tarp teisės ir politikos nėra jokio ryšio. Priešingai: tai kaip tik parodo, kad toks ryšys yra, tik jis yra ne toks, koks turėtų būti — negeras. Tad savaimė kyla klausimas: kas gi galėtų tą ryšį pagerinti? Ne kas kitas, o tik prin-

Senator Robert A. Taft

— Vuošveli mano,
Vuošveli tėveli,
Kad priėmė mane jauną,
Priimk ir žirgelį.
— Ženteli mano,
Ženteli sūneli,
Da nestaciau naujų stonių
Dėl tavo žirgelio.

— Renkis, jau renkis,
Mano mergužėlė,
Čėsas jau čėsas
Pas anytą eiti. (2x2)
Per girią važiuovom,
Gegutė kukavo.
— Sustok, palauk, bernuželi,
Duok ma paklausyti.

Ar girios gegelė,
Ar raiba paukštelė,
Ar senoji motinėle
Manęs pageidauja?
Ne girios gegelė,
Ne raiba paukštelė,
Tik senoji motinėle
Manęs pageidauja.

Aš pas motinėle
Kai rožė žydėjau,
O pas tave, bernuželi,
Kai rūta pavytau.
Aš pas motinėle,
Kai lange kvietkelė,
O pas tave, bernuželi,
Kai kampe šluotelė.

Vaikino pietūs

Padainavę ir kiek pašokę, visi sėda už stalų ir pradeda valgyti "vaikino pietus", tikriau vakarienę, nes jau vėlus laikas. Visi pavargo ir išsigeria, muzikantams maršus grojant ir kitiems dainuojant. Muzikantai visuomet valgo paskutiniai. Kai muzikantai valgo, tai sročia, piršlys ir jaunavedžiai sėdi už stalo, o kiti vestuviniškai tai visokius pokštus išdarinėja. Pavyzdžiui, sukrauna prie jaunavedžių visus didžiuosius kaulus, duonos plutas, kepalą pradžias ir pabaigas, sako: "Kepalo prariškimas — tai dėl sūnaus, o baigai — tai dėl dukters." Dar atneša žalių kopūstų, visaip erzina tuos vargšus jaunavedžius. Varo juos namo, sako: "Ko čia sėdėt, kaip kokie ubagai, čia jus niekas neprašė. Va mes tai prašyti svečiai, mamytė ir tėvelis mus paprašė pakviest, o jūs patys čia įlindote ir sėdėt, ir dargi pačioje gražiausioje vietoje. Čia mes turime sėdėti, o ne jūs. Kas jūs, ponai kokie, ar kas?" Visaip erzina, bet už tai niekas nepyksta, nes tai vestuvių pokštai. Kuo daugiau pokštų, tuo linksmiau.

Pavalgę muzikantai vėl ima savo muzikas. Merginos geriau myli šokti, o moterys dainuoti. Merginos bešokdamos pavargsta ir negali taip gražiai padainuoti, o moterys ir patyrimo daugiau turi, tai visas daineles išdainuoja.

Vainiko nuėmimas

Atsisotą kvieslys ant kokios kaladės, kad visi jį matytų ir girdėtų, ką jis pašauks prie stalo. Rankoje jis laiko tą pačią papuoštą palkutę, kurią turėjo kviesdamas visus į vestuves. Dar jis pasima kokį kitą gerą pagali. Kai jis pašaukia ką ir paskambina, o tas greit neateina, tai tada mušta tuo pagaliu į lubas ar balkį ir šaukia, kiek tik gali. O pašauktasis tyčia dar gaisuoja ir greit neateina. Pirmiausia šaukia nuotakos motinai, jeigu ji dar gyva. Jei nuotaka nebeturi savo motinos, tai šaukia vaikinų motinai. Jeigu ir vaikinų motinai mirusi, tai pašaukia kokią moterį iš giminių, kuri užima motinos vietą per visas vestuves, kur tik motina yra reikalinga. Vyriausia pamergė ir pabrolis išeina iš užstalės į šią pusę stalo, o jaunavedžiai, sročia ir piršlys lieka sėdėti savo vietose.

Kvieslys šaukia, kad atneštų nuometėlį ar skepetaitę, sakydamas: "Kad čia pribūtų mylimiausia motinėle ir atneštų savo dukrelę, o mūsų martelei šilkų skuskelę (nuometėlį) ir uždėtų ant gluodnios galvelės, nes jau laikas nuimti rūtų vainikėlį." Tada nuotaka pradeda labai verksti. Ateina motina ir atneša skepetaitę, tą pačią, kurią vaikinai nupirko kartu su žiedais. Verkią ir motiną, ir beveik visi vestuviniškai, ypatingai moterys. Muzikantai groja liūdną maršą, o sročia ir vyriausia pamergė nuima vainiką. Sročia užveda vainiką vyriausiajam pamergė ant galvos, o motina apgaubia nuotaką skepetaitė. Sročia dar pataiso, kad gražiau tikėtų. Merginos dainuoja:

76. Nuėmė vainiką kai žiedelį, (2)
Uždėjo nuometą kai lauželį, (2)
Sesėle jaunoji, tau nepritinka,
Rūtų vainikas tai tau pritinka.
Lengvumas gražumas vainikėlio,
Sunkumas bjaurumas nuometėlio.
Gailiom asarėlėm nuometą skalbsi,
O atdūsėliais jį išdžiiovinsi.

Vaikinai dainuoja:

77. Tol važiuovom, tol keliavom,
Kol martelę gavom,
Da važiuosim, da keliausim,
Da ir kitą gausim.

(Bus daugiau)

cipo žmonės. Tad suraskime tuos žmones ir mėginkime pastatyti juos ten, kur jų žodžiai ir darbai turės svorį.

Rinkimų metai kaip tik mums teikia progos įsikišti ir rasti. Jie taip pat duoda progos artimiausioje susipažinti su politinėmis asmenybėmis ir su jomis užmegzti artimesnį kontaktą. Tokių pažinčių ir kontaktų svarbumo įrodynėti netenka. Imkime konkretų pavyzdį. Dabartinio metu į kongresą yra įneštas įstatymo projektas, H. R. 7376, kuriuo vėl siekiama atidaryti duris 300,000 naujų politinių pareigėlių. Jei tas įstatymo projektas, pašalinus jo kai kuriuos netobulumus, (kurie yra labai daug) būtų priimtas, keli tūkstančiai Vokietijoje įstrigusių lietuvių galėtų čia atvažiuoti. Suprasdamos reikalo svarbą, Balfas išsuntinėjo paskiriems mūsų veikėjams laiškus, skatinančius daryti įtakos kongreso atstovams, kad pastarieji tą įstatymą greičiau priimtų. Savaimė suprantama, kad tokia įtaka bus stipresnė, kai bus pažintys ir ryšiai. Ir ji bus menka, jei ne ryšių, ne pažinčių nebus. Čia pamėnime tik vieną daugybės konkrečių atsitikimų, bet, jei būtų reikalo, galėtume jų priskaičiuoti šimtus.

Daugelis mūsų tėvyninai įžvelgia tokių ryšių ir pažinčių reikalingumą, bet dėl vieno ar kelių priežasčių lieka nuožaliai bestovti: vieni, esą, nepakankamai moką angliškai, kiti dar neturi pilietybės, tretiesiems neužtenka drąsos... Nė viena sumintų priežasčių nėra pakankamai svarbi tokiam nuošalumi pateisinti. Kas šiandien dar ne pilietis, rytoj bus, kas šiandien dar silpnokai angliškai kalba, rytoj kalbės geriau. Bet svarbiausia: kas stovi nuožaliai, reikalaujant, turės prašyti kitų, svetimųjų, tarpininkavimo, ir kažin, ar toks tarpininkavimas bus visuomet naudingas. Šitam izoliavimuisi pašalinti, Clevelande ir buvo suorganizuotas Amerikos Lietuvių Politinis Klubas, kuris, jei sąlygos leis, ilgainiui išplis po visą Ohio valstybę.

Politisinis Klubas yra užsibrėžęs platų veikimo barą, ir kelių ateinančių mėnesių bėgyje yra nusistatęs išvystyti didelę akciją. Tos akcijos pasisekimas didžia dalimi priklausys nuo lietuviškos visuomenės susidomėjimo. Tiek senieji lietuviai, tiek ir naujakuriai turėtų suprasti jo veiklos svarbą, veiklos, kurios tikslas yra lietuviškos įtakos padidinimas Amerikos politikoje. O metas veikti yra kaip tik dabar.

Šitai turėdamas galvoje, Amerikos Lietuvių Politinis Klubas gegužės 4 d., sekmadienį, 12 valandą rengia mitingą Lietuvių salėje. Pagrindiniu kalbėtoju bus Ohio senatorius Robertas Taftas.

RASOMOSIOS MASINĖLĖS

Garsiosios SMITH-CORONA 44-rių raktų portatyvės rasomosios masinėlis PILNU LIETUVISKU raidynu arba VISAIŠ lietuviškais ženklais NEPAKEISTAM amerikoniškam raidyne, gaunamos išimokėtinai pas V. Bartkus, 712 E. 92 St., Cleveland 8, Ohio. Telef.: LI 1-6716. (52)

Ar jau
įstojai į
VILTIŲ
draugiją?

AR PAŽISTI
ŠĮ KRAŠTĄ?

Dar apie orą ir kalnų viršūnes

Pereitam n-ry savo skaitytojus lygi 0,305 metro.

Jei kalbėti apie JAV ir jos nucasavybes, tai augščiausias kalnas būtų McKinley Aliaskoje — jo augštis 20,269 pėdos (augščiausias kalnas pasauly — Everestas, Nepale-Tibete yra 29,002 p.).

Dabar meskime žvilgsnį į pačias Amerikos JV-bes — štai keletas augščiausių kalnų viršūnių, jų augštis ir valstybė, kurioje jie yra — Mt. Whitney, Calif. — 14,495 p.; Elbert, Color. — 14,431 p.; Massive, Color. — 14,418 p.; Rainier, Wash. — 14,408 p.; Harvard, Color. — 14,399 p.; Blanca, Color. — 14,390 p.; Williamson, Calif. — 14,384 p.

Toliau seka nemažiau kaip 50 kalnų viršūnių augštesnių kaip 14,000 pėdų. Ir didelę jų daugumą rasime kalnuočiausioje šio krašto valstybėje Colorado. Tik keli tų kalnų yra Californijoje ir Washington (nieko bendro su krašto sostine JAV rytuose) valstybėse. Žemesnių kalnų viršūnių yra ir kitose valstybėse, tačiau jos jau nėra augštesnės kaip 13 tūkst. pėdų. Arizonoje rasime Humphrey kalną 12,655 p. augščio, Idaho valst. — Borah — 12,655 p., Montana v. — Granite — 12,850 p., Nevada v. — Boundary — 13,145 p., New Mexico — Wheeler-13,145 p., Oregon v. — Hood-11,245 p., Utah v. — King — 13,498 p., tai pačios didžiausios kalnų viršūnės. Krašto rytinėse srityse esant mažesniams kalnuotumui nėra ir minėtų augščių viršūnių — labiau į pietus yra daugiau iškilių tik viena kita kalnų viršūnė, kaip N. Carolina valst. Mitchell su 6,684 p. ar Tennessee v. — Clingmans Dome — 6,642 p. augščio.

Jau matėme, kad Amerikos kalnai nėra augščiausi pasauly, juo labiau šito netektų tvirtinti kalbant apie JAV kalnų viršūnes. Žymiai augštesnių kalnų yra ne tik Azijos kontinente, bet ir Pietų Amerikoje (Argentinose Aconcagua per 23 t. p.) Afrikoje (Kilimandžaro — per 19 t. p.), Kanadoje (Logan — apie 20 t. p.), Meksikoje — Citlaltepec — per 18 t. p., pagaliau ir Europoje — Kaukazo Elbrusas su 18,481 p. ar Alpių Mont Blanc 15,781 p. augščio. Ta proga verta priminti, kad JAV-bių žemiausioji vieta Mirties Slėnis (Death Valley), Calif. valst., visai netoli didžiausio Whitney kalno — yra 280 p. žemiau jūros paviršiaus. Žemiausias taškas pasauly — Mirties Jūra Palestinoje su 1,286 p. žemiau jūros paviršiaus.

KLAUSYMAI — ATSAKYMAI

Šioje vietoje bus atsakoma į paklausimus, papildomi ar patikslinami jau ankščiau pateikti duomenys apie šį kraštą.

Londonas ar New Yorkas yra didžiausias pasaulio miestas?

Londonas yra ir lieka didžiausiu pasaulio miestu ir plotu, ir gyventojų skaičiaus atžvilgiu, nors New Yorkas savo gyventojais stengiasi tą pirmenybę paveržti. Štai jų plotas su apylinkėmis: Londonas — 693 kv. mylios, New Yorkas — drauge ir su vandenimis — 365 kv. m.; gyventojų skaičius — Londonas — 8,346,000, New York — 7,835,000 (1950 m.) pastariaisiais dvejais metais jau pasiekęs 8 mil. Toliau pagal savo gyventojų skaičių pasauly seka Tokio, Sanchajus, Maskva ir Berlynas.

Parengė V. Al.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

TAFTAS IR LIETUVA

Ohio senatorius Robert A. Taft iki šiol stipriausiai pasireiškęs Respublikonų partijoje prezidento pareigoms kandidatui, savo sumanymu, gabumų ir dalykų pažinimu buvo vienintelis kongrese žmogus, kuris permato Rooseveltto daromas užsienio politikos klaidas, kurias vykdė ir Trumanas.

Taftas sustiprino Respublikonų partiją savo drąsia vadovybe ir turėjimu aiškių išvadų kiekvienam atveju, kaip tik tie prezidentai demokratai, norėję visuomenę akis apdumti. Jis išjudino visą šalį pažinti komunizmo grėšiantį pavojų pačiai Amerikai.

Taftas nuo 1945 metų pradėjo neigti UN tokiuose remsuose, kuriuose ta organizacija taikytų neva pasaulinei taikai ir tautų susiklausymui vykdyti. Jis skelbė tada ir dabar pakartoja, kad Rusijos komunizmas yra atkakliai agresyvas ir nesiskaitęs su jokiomis obligacijomis ir teisėmis, ir kad Demokratų administracija tiksliai išskėlė Rusiją į dabartinę jos gresmingą galybę.

Taftas savo knygoje, neseniai išleistoje, "Kodėl aš priešingas Trumano užsienio politikai", ir žodžiu, lankydamas visą Ameriką, kur jis savo draugų įvesko, skelbia: "Koncesijos padarytos Teherane, Jaltoje ir Potsdame ir po to mūsų politika Tolimuose Rytuose sustiprino ir pastatė Sovietų Rusiją į tokią poziciją, kurioje ji šiandien sudaro rimtą pavojų pačiai Amerikai. Teherane, prezidentas Roosevelt laikišiai Stalinui žavėjimo politikos, nei vienu atveju jam nepasipriešindamas. Matoma, jis manė, kad Stalinas pavirs angelu, jeigu visos jo užgaidos bus patenkintos."

"Jaltoje, Rooseveltas buvo jau ligonis, bet bendra politika, kurios laikytasi Teherane, buvo vykdoma ir Jaltoje. Harry Hopkins ir Averell Harriman, kurie buvo prezidento Rooseveltto bendrininkai tose tarybose, matyt įsitikino, kad Rusija yra taiką mylinti šalis..."

Apie Lietuvą

Kandidatas Taft yra vienintelis amerikietis, aukšto pozicijos visuomenininkas, kuris iki šiol paminėjo Lietuvą ir Pabaltiją valstybes, kaip Rooseveltto pražūtingos politikos auką. Vargu kitas kuris kandidatas, demokratas ir respublikonas, apie Pabaltiją valstybes prisiminęs, nes jiems tai yra užmirštas dalykas. Jeigu bent, kai kandidatai bus nominuoti, lietuvių delegacijoms apsilankius ir paprašius, privačiai pasakys tą patį ką neseniai pasakė Trumanas: nuo dabar stengsimės Lietuvą užtarti. (Kaip?)

Taft toliau savo knygoje sako: "Potsdame, pirmą kartą pasireiškė nuožvalga dėl Sovietų gerų norų, ką pajuto ypatingai tuometinis valstybės sekretorius Byrnes. Tačiau Trumanas užgėrė visas Jaltos padarytas sutartis ir užgėrė Morgenthau planą Vokietijai sunaikinti. Jis nuėjo net toliau", pabrėžia Taftas, "kai kuriais Jaltos sutarimų klausimais. Trumanas galutinai užantspaudavo likimą Pabaltijai žmonių, Lenkijos, Čekoslovakijos ir Balkanų valstybių."

Savo pastaroje kalboje įvairiuose miestuose, Taftas yra paminėjęs Pabaltijai valstybes jų vardais: Lithuania, Latvia, Estonia, nors ten nebuvo lietuvių klausytojų. To neišgirsit iš lūpų jokio kito, iki dabar kandidatūros į prezidento politikieriaus. Taft vi-ada stovėjo už panaikinimą Teherano ir Jaltos sutarčių, bet to pastebėjimo negalėjo dėl neturėjimo kongrese pakankamai respublikonų.

OLANDIJOS KARALIENĖS VIZITAS

Jeigu istorija nebūtų taip kaitaliojus, kaip iki šiol kaitaliojosi, neseniai Ameriką aplankusi Olandijos karalienė Juliana būtų New York'e viesėjusi kaip savo kolonijoje vakarų kontinente. Manhattan salą, kurioje susigrūdęs visas New Yorkas, apie 13 mylių ilgio ir pačioje plačiausioje dalyje tik 2 ir puse mylių pločio, 1626 metais Olandijos pirmutinis gubernatorius Amerikos kontinente nupirko iš indėnų už \$25 ir ten prasidėjo olandų kolonija, su miesteliu pavadinu New Amsterdam. Tai vyko apie tą laikotarpį kai Amerikon atplaukė pirmutiniai pilgrimai iš Anglijos ir įsikūrė šiaurėje. Massachusetts valstybėje, prie Plymouth.

Anglams ir olandams toliau varžantis dėl jūrų valdymo ir kolonijas, anglai sumušė Olandiją, ir 1667 metais pasirašant taiką, turėjo New Amsterdamą užleisti anglams. Jie pavadino tą miestelį New York. Po 1776 revoliucijos, virš 100 metų vėliau, britų kolonistai atsiskratė britų valdžios, pasiliko patys valdovai New Yorko ir kitų britų kolonijų, ir New Yorką išaugino didžiausiu pasaulyje miestu.

Bet karalienė Juliana apėmė dabartinę, naujesnę olandų koloniją, Michigan valstybėje, netoli mūsų žinomo veikėjo Juozo J. Baciūno korortų. Ten įsigyveno olandiečiai ūkininkai, kurie įsikūrė sau miestelį Holland vardu, ir ten augina, ir rengia savo metines tulpių iškilmes gegužės pradžioje, kada tulpės sužydi.

Kiek į šiaurę, nuo tos olandiečių kolonijos, kuri yra nepaprastai didelė, tame pačiame Michigan ežero pakrastyje, apie valanda laiko kelionės automobiliu, apie 1910 m. įsikūrė ir lietuvių ūkininkų kolonija. Ten lietuvių buvo suvilioti — sutraukti spekuliantų žemės pardavėjų, pirkto sau ūkes-žemės, ir jie iki šios dienos ten skursta, gal kai kurie ir prisigyveno, bet labai retas. Geriausiai pasisekė, kiek žinoma, tai vienam lietuviui ūkininkui, kuris sėkmingai gamina lietuviškus sūrius ir juos įsuko į amerikiečių rinką, nes, pvz., Clevelando maisto sandėliai tą sūrį pristato į maisto krautuves. Patys tie ūkininkai, kurie ten išsilaikė, skursta; jų vaikai tėvus paliko senstančius, išsikėlė didmiesčius dirbti; senieji pusėtinai liko sukomunistinti, nuolat ten lankant bolševikams agentams.

Prieš kelis metus, Gulf Oil Co. pasiuntė ton Michigan sritin savo geologinius inžinierius įsiekio ti aliejaus-naftos šaltinių. Tarp kitų, ten buvo paskirtas ir lietuvis inžinierius Edvardas Baltrušaitis, iš Pittsburgho. Mano noras buvo, kad tas lietuvis inžinierius atrastų toje lietuvių kolonijoje aliejaus, ir tuos lietuvius nors tuo praturtintų, už jų ilgąmetį vargą. Bet nelaimė, Baltrušaitis ir jo štabas iš ten iškelti, nieko neradė.

PAZVELGUS PRAEITIN

1896, geg. 5 — Jonas Šliupas New York'e, leidžias "Lietuvišką Balsą", išskėlė mintį įsteigti Amerikos Lietuvių Susivienijimą.

1890, geg. 3 — Shenandoah, Pa., lenkai apvaikščiojo savo "gegužės 3 Konstitucijos dieną", ir lietuviams, už atsakymą jų iškilmėje dalyvauti, skelbė "zdrajeom smiere!" (išdavikams mirtis).

1918, geg. 3 — Prezidentas Wilson priėmė abiejų lietuvių tarybų delegacijas ir pareiškė pažadą remti Lietuvos nepriklausomybės atgimimą.

1919, bal. 30 — Pradėjo Amerikoje veikti garsūs Buoyro

Mūsų spaudos apžvalga

KAM TIKĖTI?

Prel. Krupavičius paskelbė Laiko redakcijai atvirą laišką, kurį perspausdino Draugas. Jame rašoma:

"Laiko Nr. 57 (1951. XII. 21 d.) tilpo ats. gen. Grigaliūno — Glovackio straipsnis "Kodėl mes sukilom prieš 25 metus?" Tame straipsnyje yra paliestas ir mano asmuo. Straipsnio autorius teigia, kad "vyriausieji sukilimo (gruodžio 17 d. M. K.) organizatoriai ir vadai buvo prel. M. Krupavičius ir A. Smetona, visi gi kiti buvo tik vykdytojai. Sveikindami vienas kitą dėl pasisekusio perversmo, M. Krupavičius su A. Smetona nuosirdžiai pasibučavo ir tik dėl savo kuklumo M. Krupavičius nesutiko užimti Respublikos prezidento posto, užleisdamas jį Smetonai". Šie teiginiai nuo pradžios ligi pabaigos neatitinka tikrovės. Nei šito nei kito sukilimo nesu organizavęs su Smetona nesu bučiavęs ir prezidento vietos po kalbamo perversmo man nieks nebūvo siūles. Demokratinėse santvarkose jokių revoliucijų ir perversmų nepilveidžiū. Netikėčiau ir dabar netikau, kad Lietuvai kalbamų laikų būtų gresęs bolševikų rimtas pavojus. Skačiau ir skaitau, kad gruodžio 17 d. perversmas Lietuvai padarė sunkiai pataisomų nuostolių ir žalos. Dar kartą kategoriškai teigiu, kad prie to perversmo nesu prikišęs savo piršto, visi darytieji man pasiūlymai buvo atmesti. Tuo klausimu, jei leis laikas, žadu parašyti platesnį atsiminimų." (Draugas, Nr. 93).

Tuo pačiu klausimu min. B. K. Balutis taip pasakoja:

"...ir pamačiau, kas mane nustebino: ten sėdėjo buvusieji Lietuvos Prezidentai Antanas Stulginskis ir Antanas Smetona su savo svarbiausiais patarėjais, krikščionių demokratų ir tautininkų partijų šulais. Be to, ten buvo ir keletas augštų karininkų. Šių partijų vadai ligi šiol, kaip žinojau, vengė suėiti ir kalbėtis net visuomeniškuose pobūviuose, o čia prie vieno stalo, bendrą "rodą" darė, it dideliausi bičiuliai..." (Iš knygos "Balutis", 92 pusl.)

O Krikščionių demokratų organas Rytas 1926 m. taip rašė: "Atstovui M. Krupavičiui sveikinant naujai išrinktąjį Prezidentą ir linkėjant jam Dievo pagalbos, stiprybės, ištvermės ir ištisus jam ranką, Ministeris Pirmininkas prof. A. Voldemaras jį dviejų draugiškai suglaustas rankas suspaudė savąja ranka, lyg simboliškai jungdamas didžiam Tėvynės darbui jų asmenyse tautininkų ir krikščionių demokratų visuomenės, lyg suburdamas tas dvi tautiškas krašte jėgas viename pasiryžime, kad taip gražiai jau įvyko ir, esame tikri, truks ir toliau didžiausiais Lietuvos gero veiki ir jos laisvei". (Rytas, Nr. 286, 1926. XII. 26 d.)

Nors prel. Krupavičius visa tai kategoriškai neigia, bet, vis dėlto, rankas spaudė ir "Dievo pagalbos", anot Ryto, linkėjo...

"publikacijos biuras" Lietuvos reikalams Amerikoje kelti. Amerikiečių spaudoje išplatino tūkstančius straipsnių apie Lietuvą, ir kaštavo lietuviams apie \$60.000.

1919, geg. 1 — Lietuvių Pild. Komitetas Washington'e išleido milijonų alvirukų su Lietuvos žemėlapiu.

1920, geg. 7 — Chicagoje paliovė šienraštis "Lietuva". Redakcijos štabas, J. Gedminas, J. Laukis, K. Gineitis išvažiavo Lietuvon.

1923, geg. 4 — Europon išvažiavo dainavimo mokytis lietuviškas E. Aušriūtė, M. Rakauskaitė, I. Jankienė ir šoliūtė.

PRAVEDINKIME SPAUDOS PUSLAPIUS

"Spaudoje pravedinkime mūsų periodinių leidinių puslapius. Juose pritvinko per daug neapykantos, pagiežos, sukty kaltinimų, neteisybės ir partiško fanatizmo. Pakelkime spaudos kultūrinį lygį... Puoselėkime laikraščiuose ir žurnaluose daugiau meilės lietuviui ir tautai, atsakykime smerkimu, pravardžiamu, įtarinėjimu. Vertinkime daugiau lietuviškąjį žodį ir raštą. Nenuvertinkime ir taip sunkiai besilaikančios spaudos, asmeniškai ir nepadoria polemika, išskyplėliams privertime duris..." (P. Rašimas, Neprikl. Lietuva, Nr. 17).

OFENZYVAI VESTI KADRAI...

"...Obalsis "Viską atnaujinti Kristuje" visu griežtumu kovoja prieš visus skelbiamus bolševizmo ir kitų izmų obalsius. Apdairi ir toliau numatanti lietuvių tauta bendromis jėgomis ruošiasi ofenzyvai prieš visokią klaidą, apgaulę ir korupciją. Ofenzyvai vadovauti būtini yra kadrai, karininkai, tauta be vadų yra pasmerkta sunykti ir gražiausi obalsiai vėjais nueina..."

Sveikų ir idealių žmonių vadovybę mes turime ruošti ir nestoti, atranką reikia sudaryti

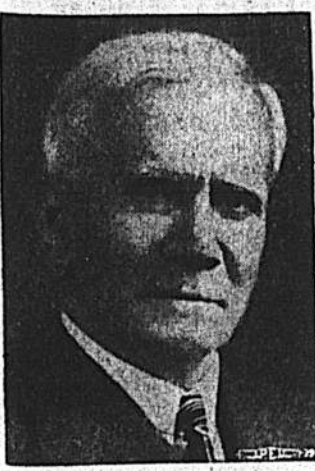
ir bendromis jėgomis paruošti iš tautos prieauglio, ateitininkija savo idėjomis, charakteriu ir tikslais visų pirma yra rekomenduotina... (Iš Ateitininkų Sel-pimo Fondo atsišaukimo, Draugas, Nr. 95).

Šis kuklus atsišaukimėlis aiškiai parodo ko siekia broliai ateitininkai. Taip jau yra gyvenime, kad tie, kurie daugiausia kalba apie kitų vadizmus, patys tuo dar daugiau rūpinasi...

PARAMA STUDIJOJANČIAM JAUNIMUI

"...nemažesnį skaičių surastume ir iš Lietuvos universitetų, kurie ten buvo globjami ir šelpiami ar tai valstybinėmis, ar tai korporacinėmis stipendijomis. Taigi, mūsų yra daug, kurie esame gavę paramą ir kurios tik-tai dėka įgijome aukštųjų mokslų žinias. Šiuo metu, daugumoj esame JAV, Kanadoj ar Australijoj ir iš mus nieks nereikalauja grąžinti skolų, nors normaliais laikais, būdami savo tėvynėje, turėtume jas atsilginti. Nemanau, kad reiktų priminti, jog šias skolas turėtume grąžinti savo noru, ir kaip tik padedant dabar studijuojančiam jaunimui..." (Akademikas, Neprikl. Lietuva, Nr. 17).

Vyt. Gedrimas

PALIKITE ROBERT CROSSER

Congresmanu

21-mam Districte

ir

ATLYGINKITE JAM už ISTIKIMĄ IR TEISINGĄ TARNAVIMĄ

Balsuok už demokratų Pirminiai rinkimai 6 geg.

ATLYGINKIT UŽ NUOSIRDŲ TARNAVIMĄ

Perrinkit

Micheal A. FEIGHAN

Jūsų 20-to distrikto

KONGRESMANAS

Tarnaujas 10-tus metus. Patvirtink nutarimą. Darbo Organizacijų ir Cuyahoga Country Democratic Executive Komiteto. Balsuokit už tą, kuris padėjo ir grynė jūsų reikalus.

X | **MICHAEL A. FEIGHAN**

Empties in 2 Seconds!

Sensational New UNIVERSAL Jet-99

NEW SUPER-TYPE VACUUM CLEANER

Model VC 6710

Naturally NO DUST BAG TO EMPTY!

1 Just Press the Button

2 And Throw Away the Paper Bag!

Cleans Rugs Better, Faster, Easier, With Air Alone!

Exclusive Jet 99 Rug Nozzle with Floating Brush gets all surface dirt, lint, hair the first time over the rug. Saves wear... saves time.

Jet Power Gets More Dirt!

Cleans everything better, faster, easier!

The powerful Jet 99 motor creates a super-suction... half-a-million cubic inches of air a minute... gets all the dirt the first time.

Follows You As You Clean!

Here's "Room-Easy" Cleaning!

The Jet 99 never gets in your way, pivots as you turn, glides from room to room. Balanced for easy carrying. Won't tip off stairs.

NO DUST BAGS, NO CANS, NO FILTERS TO EMPTY!

Nothing to take apart, no heavy motor to remove, it's the easiest cleaner in the world to empty.

New Serva-tools with 99 uses for complete home cleaning

A special tool for every floor to ceiling cleaning task. Scratch-proof, mar-proof, they're easily attached to steel wands.

America's Most Complete Line of Home Cleaning Equipment

UNIVERSAL

LANDERS, FRARY & CLARK, NEW BRITAIN, CONN.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

Clevelande ir apylinkėse

SKULPT. VYTAUTAS RAULINAITIS DALYVAUJA PARODOJ

Clevelando meno muziejuje balandžio mėn. 30 d. atidaroma apžvalginė Clevelando dailininkų paroda. Ji tęsis ligi gegužės mėn. 8 d.

Parodoje dalyvauja skulptorius Vyt. Raulinaitis. Jo išstatyta dvi skulptūros: Miss Twiss Drill (metalas) ir Nukryžiuotasis (riešuto medis).

P. J. KERSIS GRĮŽO IŠ CALIFORNIJOS

Dvi savaites praleidęs Californijoje į Clevelandą atgal sugrįžo senas Dirvos skaitytojas ir būtinai P. J. Kersis.

SLA KONCERTAS

SLA 14 ir 136 kuopos gegužės mėn. 4 d. 6 val. vakare, Lietuvių salėje rengia koncertą. Programą išpildys Alfonso Mikulskio vadovaujamas vyrų choras. Po koncerto bus šokiai. Šokiams grieš gera muzika.

Į koncertą ir šokius kviečiami visi SLA nariai ir visi Clevelando lietuviai. Pelnas skiriamas SLA seimui, kuris Clevelande prasidės liepos 7 d. ir tęsis penkias dienas.

Į koncertą ir šokius įėjimas kaštuoja \$1.00, gi tik į šokius 50 centų.

MICHAEL A. FEIGHAN VISADA GINĖ LIETUVOS REIKALUS

Kongresmanas Michael A. Feighan visada ginė Lietuvos reikalus Kongrese. Jis vienintelis iš 435 Kongreso narių, kuris ginė Lietuvos reikalus tada, kai Rusai okupavo Lietuvą ir skelbė "rinkimus", klastodami teisybę. Visi lietuviai turėtų jį paremti dabar ir išrinkti į Kongresą.

BILLETAI Į DAINAVOS ANSAMBLĮ

gaunami: SPAUDOS KIOSKE sekmadieniais šv. Jurgio parapijos salėje nuo 10 val. iki 1 val.; DIRVOJE; P. P. MULIOLIO įstaigoje ir pas platintojus.

Rezervavimo reikalu skambinti

UT 1-6475 — p. Golšanskiai
HE 1-8423 — p. Palubinskai

SUSIPAŽINIMO PIKNIKAS

L.R.K.S.A. 8-oji kuopa Clevelande ruošia senųjų ir naujai atvykusiųjų lietuvių susipažinimo pikniką. Jis įvyks gegužės mėn. 3 d. (šeštadienį) 7 val. vakare, 7407 Lawinview Ave. (p. Šaukevičiaus name į sodelyje). Eiti iš Addison Rd. arba iš 71 gatvės.

Piknike šeiminiškės svečios vaishns karštomis, lietuviškomis bulvinėmis ir kruopinėmis dešromis, lietuviškais sūriais, kava ir kitais gėrimais.

Kvietimai gaunami pas kuopos narius arba įeinant į pikniką.

Rengėjai visus maloniai kviečia apsilankyti.

VESTUVĖS

Šeštadienį 9 val. 30 min. šv. Jurgio bažnyčioje susituokia Amerikos lietuvių Magdalena Samsonaitė, Vyčių kuopos veikėja, su čiurolioniečių Aleksandru Liutkum. Abu jaunuoliai yra aktyvūs kultūrininkai, dalyvauja choruose, vaidinimuose ir lietuviškose organizacijose. Magdalena kalba ir rašo gražiai lietuviškai. Linkime laimingo vedybinio gyvenimo ir gausios lietuviškos šeimos.

BALIUS TARPT. INSTITUTE

Clevelando Tarptautinis Institutas šeštadienį, gegužės 3 d., 8 val. vak., Public Hall balių salėje rengia didelį tautinių kostiumų vakarą. Bus bufietas, šokiai ir kitos linksmybės. Lietuviai kviečiami šiam vakarą dalyvauti. Bilietai gaunami Dirvos redakcijoje. Kainos: su tautiniais kostiumais — 60 c., be kostiumų — \$1.20.

SERGA J. BRAZIS

Jonas Brazis, senesnės Clevelando lietuvių kartos veikėjas ir būtinai, ilgesnį laiką sirgęs pereiną savaitę turėjo dvi sunkias operacijas. Guli Huron Rd. ligoninėje. Jo drabužių siuvyklą ir krautuves tvarko du sūnūs — Jonas ir Jurgis Braziai.

SKAUTĖS RENGIA POBOVĮ

Clevelando akademis skautėjų skautų sambūris gegužės mėn. 10 d., Colonial Gardens salėje (1960 East 79 St.) rengia Midučio ir Ragaišo pobūvį. Pobūvio pradžia 8 val. vakaro.

SEKMADIENI, GEGUŽĖS 4 D.

12 valandą (dury atdaros 11 valandą)

LIETUVIŲ SALEJE, 6835 SUPERIOR AVE., ĮVYKSTA

DIDELIS MITINGAS

KALBĖS:

Senatorius Robertas Taftas

Frances P. Bolton

J. B. Mullaney

IS LIETUVIŲ:

Julius Smetona

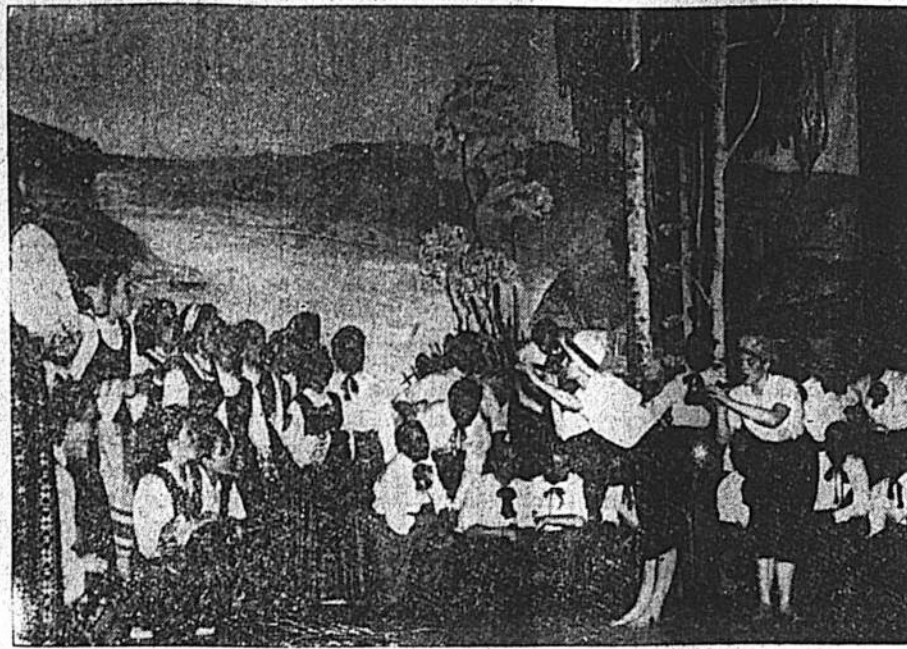
Dainuos A. Mikulskio vadovaujamas

Čiurolionies vyrų choras

Programos vedėjas: Pijus Žiūrys

RENGIA: AMERIKOS LIETUVIŲ POLITINIS KLUBAS

ĮEJIMAS NEMOKAMAS.

Scena š DAINAVOS ANSAMBLIO muzikinio pastatymo "NEMUNAS ŽYDI", kurį clevelandiečiai matys WHK Radio stoty, gegužės 17 d., šeštadienį, 7:30 v. v.

SKAUTŲ REMEJŲ VAKARAS

Paskutinis prieš vasaros piknikus vakaras įvyks gegužės mėn. 25 d. Jį rengia skautų remėjų komitetas. Vakaras įvyks Lietuvių salėje. Skautai išpildys įvairią ir įdomią programą. Visi clevelandiečiai kviečiami į vakarą atsilankyti ir skautus paremti.

RAY T. MILLER, JR.

Ray T. Miller yra 73 divizijos seržantas. Jis yra baigęs Notre Dame universitetą ir dabar dar studijuoja įstatymus Western Reserve universitete. Jis kviečia visus domėtis rinkimais ir jį paremti.

ISINOMUOJAMAS KAMBARIAI

Du kambariai su baldais. Galima naudotis ir virtuve. Kreiptis: Tel. SW 1-4920, 8001 Whitehorn Ave.

PARDUODAMAS NAMAS

Namas trims šeimynoms, du garažai, gaso šildymas. Kreiptis šeštadieniais, sekmadieniais ir pirmadieniais: 7013 Withney, telef. HE 1-7929.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

Trijų suaugusių asmenų šeimai reikalinga savistovi šeiminkė. Kreiptis telef. Willoughby 2-2905, arba į ofisą Clevelande, UL 1-1100 (Mr. Paxman).

ISINOMUOJAMAS KAMBARYS

Vienam arba dviems asmenims išnomuojamas kambarys. Gali naudotis visais patogumais. Kreiptis, 1375 E. 82 St. (19)

BALSUOKITE UŽ

Jauną, pajėgų ir energingą
RAY T.

MILLER, Jr.

Valstybės atstova
Patvirtintas Cuyahogos
Country Democratic Executive
Komiteto.
Priešrinkiminiai balsavimai
antradienį, gegužės 6, 1952.

NAMAS IR OKIS

Modernus 7 kambarių mūrinis namas, 4 miegamieji. Prie Route 86, Painesville. \$13,500. Sutari pasimatymo laiką šaukite CH 1-8390 nuo 11 iki 3 val. Tinka paukščių ar žebankščių ūkiui 10 akry žemės.

PARDUODAMA

Turimas leidimas — D-1, D-2, C-2. Gerai veikiantis biznis. Idealus lietuviškai kalbantiems asmenims.

EN 1-8862

ISINOMUOJAMAS KAMBARYS

Vienam arba dviems asmenims išnomuojamas kambarys. Galima ir su maistu. Darbo dienomis teirautis nuo 8.30 vakaro, HE 1-8516.

KODEL MOKĖTI DAUGIAU UŽ JUSŲ

Pirmos Komunijos fotografijas?

Jūs galite gauti nuolaidą

EAST 79th STUDIOJ

(1197 E. 79 St.)

Lietuviai savininkas

Telf. HE 1-3535 ir EX 1-6716

Atidaryta visą dieną. Sekmadieniais nuo 9 val. iki 4 val.

Tik trečiadieniais po pietų uždaryta. Atsineškit šį skelbimą ir gausit nuolaidą

JEI TIK NORI LINKSMAI PRALEISTI LAIKĄ

ATEIK Į LIETUVIŲ SVETAINĘ!

Čia kiekvieną penktadienį grojant R. Gilio kapelai,

VYKSTA LINKSMI ŠOKIAI.

VISUS KVIEČIA

Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas

BALSUOKITE UŽ

WILBUR H. BREWER

Kandidatas į

VALSTYBĖS ATSTOVUS

Respublikonų tiketas

PRIEŠRINKIMINIAI BALSAVIMAI GEGUŽĖS 6, 1952

PAJĖGUS ADVOKATAS

Kvalifikuotas ir pasiruošęs atstovauti visus, neskiriant rasės, spalvos ar tikėjimo. (18)

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Butė: WA 1-2354

RKO Keith's 105th

Balandžio 30 — gegužės 3
dienos "ROSE OF CIMARRON"
su Jack Buettel, Mala Powers.

Patark ir kaimynui,

kad prenumeruotų

DIRVA

NO BETTER
TERMS
ANYWHERE

LOANS TO
REPAIR, MAINTAIN,
MODERNIZE YOUR HOME
OR BUSINESS PROPERTY

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POTomac 1-6899

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Saving Bld.

Telef.: MAin 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

PAVASARIS-VEIKIMO LAIKAS!

Pavasaris — naujų sumanymų ir veikimo laikas. Laikas statyti naujus namus, taisyti ar pagražinti.

Tuose sumanymuose visad atsiranda piniginių reikalus. Lietuvių Banke, norint tuos sumanymus įgyvendinti, galima daug atsiekti. Bankas per daug metų įsigijo didelį patyrimą ir jums gali visada padėti.

Taupymas yra Federal Insurance Corp. — JAV valdžios saugumo užtikrintas — kiekviena knygtė iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

Patobulinkit SAVO NAMUS

vartodami MONCRIEF

ŠILDYMO ir ORO VĖSINIMO SISTEMĄ

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudus-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkels - Wilby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsmuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

TĖVIŠKĖLĖ

Mamytė

Viena brangiausių asmenybių šiame pasaulyje, beabejojimo, yra mūsų motina. Ji mus pagimdo, išauklėja, įdiegia mūsų širdyse gražiausius jausmus ir lydi savo mylinčiomis akimis mus per visą gyvenimą. Nėra didelės aukos, kurios nepaaukotų motina dėl savo vaikų.

Todėl ne be reikalo lietuvių kalboje yra tiek daug malonybinių žodžių motinos vardui. Mamytė, mamelė, močiutė, motynėlė, motinytė, matušaitė, motulė ir t.t. Didesnė dalis lietuvių liaudies dainų dainuoja apie močiutę sengalvėlę, kuri rūpinasi savo vaikais.

Todėl motinai priklauso mūsų pagarba, mūsų meilė ir atsidavimas.

TĖVIŠKĖLĖ

1952 m. gegužės mėnuo — Nr. 6

Redaktorius

VLADAS VIJEIKIS

Redakcijos adresas:

Tėviškėlė, 2313 W. 91 St.
Chicago 20, Ill.

MOTINOS DIENA

Visas kultūringasis pasaulis myli ir gerbia motiną. Ji to užsitarnauja savo nuolatiniu rūpesčiu vaikais, savo meile ir pasiaukojimu. Be naudos sau, motina paaukoja viską, kad tik jos vaikas būtų laimingas.

Motinos dieną Amerikoje švenčiama antrą gegužės sekmadienį. Mintis paskirti motinų pagerbimui dieną, atsirado 1910 m. Šią mintį iškėlė Anna Jarvis, gyvenusi Philadelphiaje. 1913 m. gegužės 10 d. Amerikos kongresas paskelbė rezoliuciją, kuria motinos dieną paskelbiama oficialia švente. 1914 m. kongresas pavedė prezidentui paskelbti motinos dieną antrą gegužės sekmadienį ir leido tą dieną prie valdžios pastatų iškelti valstybės vėliavą.

Motinos dieną yra skiriama pagerbti gyvasias motinas, ir atsiminti tas, kurios jau mirė. Šią dieną mini organizacijos ir

bažnyčios, o žmonės tą dieną nešioja prie krūtinės raudoną gvazdiką, jei motina gyva ir baltą gvazdiką, jei motina jau mirusi.

Šeimose ši diena švenčiama įvairiai. Čia pareina nuo vaikų, kaip jie sugalvoja pagerbti savo motinas.

Mokyklose šį dieną švenčiama penktadienį, o įstaigose švenčiama šeštadienį.

Vaikai, kurie turi laimės turėti savo mamytės gyvas, pagerbia jas pasveikindami, apdovanodami. O tie, kurių mamytės juos jau apleido, aplanko tą dieną jų kapus, pasimeldžia.

REDAKTORIUS PRAŠO VISUS ĮSIDĖMETI, kad "Tėviškėlė" laiškus rašyti ir uždavinių sprendimus siųsti reikia ne į Clevelandą, bet į Chicago, antrame puslapyje nurodytu adresu. Kitaip laišakai pavėluoja aplink bekeliandami.

TU, MANO, MOTINĖLE

Tu, mano motinėle,
Močiute sengalvėle,
Gana pailsai, gana nuvargai.
Kol mane užauginai.

Kol mane užauginai,
Kol mane užaukavai,
Tu nenuleidai nei nuo kelelių,
Nei nuo baltų rankelių:

Naktuzę ant rankelių,
Dienuzę ant šakelių;
Tu pražiūrėjai šviesias akeles,
Kol mane užauginai.

Kol mane užauginai,
Kol mane užauklėjai,
Tu prarymojai baltas rankes
Ant margų priegalvėlių;

Kol mane užauginai,
Darbelių išmokinai,
Tu nenudirbai dieną darbelių,
Naktelę neišmiegojai.

Tu, mano motinėle,
Močiute sengalvėle,
Gana pailsai, gana nuvargai,
Iki mane išauginai.

Lietuvių liaudies daina

ŽIVILĖ

P. SURVILA

— Kunigaikšti, ar tavo širdis pavirto į akmenį? Ar tu jau užmiršai kas tai yra gailestingumas? Argi aš turiu tau priminti ir prašyti, kad būtum gailestingas. Ir kam? Savo tikrai dukteriai.

— Nekalbėk tuščių žodžių motin. Aš netik neatleisiu, bet nustosiu vadinti savo dukterimi tą, kuri mano valios neboja.

— Bet pagalvok, kuo gi ji nusikalto. Kuo užrūstino tavo meilioji Živilė. Ji pamilo. Argi jauna širdis neturi teisės mylėti? Ji pamilo paprastą bernelį. Tai tiesa. Bet ar širdis pamilsta brangius drabužius? Ar širdis boja kokiame lopšyje išaugo mylimasis?

Kunigaikštis Karijotas buvo nepermaldaujamas. Jis nebojo ką kalba jo mylima žmona. Jo negraudino pilies bokšte uždarytos jo dukters Živilės verksmas. Jis žinojo tik vieną. Jis buvo kunigaikštis ir visi aplink jį esantieji turėjo jo klausyti. Živilė pamilo prastuolį. Ji netik neatsisako jo, bet neišduoda jo vardo. Ir jeigu kunigaikščio širdyje atsirasdavo pasigailėjimo kibirkštelė tai tik dėl to, kad duktė taip atkakliai ir neįveikiamai gynė savo paslaptį ir neišdavė mylimojo vardo. Ji žinojo, kad jis būtų nubaustas.

Stovi kunigaikštis Karijotas prie lango ir žiūri į kįmą. Pilies kiemas pilnas karių, darbininkų, moterų, ir visi jie dirba, skuba, ir tarnauja jam ir tėvynės gerovei. Visi jo klauso. Užtektų jam pamoti ranka ir visi sužiūrėtų laukdami jo įsakymų. O jo paties duktė neklauso jo.

Karijotas sukando dantis ir sunkus debesis nuplaukė jo veidu. Nepradžiugino jo ir pilies kieme pasigirdę trimitų garsai, nors žinojo, kad tai praneša apie jo kareivių gri-

žimą iš tolimos kelionės į priešų kraštus.

Sunkios grandinės girgždėdamos nuleido tiltą ir į kįmą įjojo ilga virtinė apdul-kėjusių kareivių, kurių priešakyje jojo kunigaikščio Karijoto narsiausias karų vadas Parajus. Kieme pasigirdo džiaugsmo šauksmai. Tai džiūgavo merginos sutikdamos savo mylimuosius, tai juokėsi ir verkė iš džiaugsmo motinos sutikdamos savo sūnus.

Parajus žvitriai nušoko nuo savo žirgo. Karijotas matė kaip jis padavė arklio pavadžius pribėgusiems tarnams, kaip nusivalė kelionės dulkes ir skubėjo į pilį. Karijotas žinojo, kad Parajus skuba pas jį papasakoti, kaip pasisekė žygis. Jau daug dienų ir naktų Parajus kovojo su priešais. Belaukdamas jo ateinant kunigaikštis galvojo kuo reikės apdovanoti savo narsų karvedį, kuo pradžiuginti jauną berną, kuris taip ištikimai jam tarnauja.

— Karvedys Parajus nori jus pamatyti, šviėsusis kunigaikšti, — pasakė įėjęs tarnas.

— Aš jo laukiu, — trumpai atsakė Karijotas.

Tarpduryje pasirodė augalotas plačiapetis vyras. Jo šarvai keliose vietose buvo įlenkti, o įdegusiame veide raudonavo kalaviju padarytas drūžis. Tai vis kovos ženklai.

— Ateik arčiau, Parajau. Kalbėk, pasakok. Matau, kad degi nekantrumu.

— Tiesa, kunigaikšti, degu nekantrumu. Tik kalbų čia bus nedaug. Priešai nuvyti toli. Sumušti. Ir vargu ar begriš kada atgal gavę tokią pirtį.

— Tu nusipelnei didžiausios mano padėkos. — Karijotas nukabino nuo sienos ten kabėjusį puikų kalaviją, — imk šį ginklą, Parajau, kaip mano padėkos ženklą. Matau, kad tavo šarvai gerokai sulankstyti. Įsakyk ginklininkui mano vardą, kad nukaldintų tau geriausius šarvus.

— Ačiū tau kunigaikšti. Tavo gerumas padrąsina mane prašyti tavęs tokios dovanos, kurios neesu užsitarnavęs. Bet pasitikėdamas tavo gerumu išdrįstu kreiptis į tavę su didžiausiu pageidavimu, kokį tik kada esu turėjęs savo gyvenime.

Raudonumas išpylė Parajaus veidą. Matyt buvo, kaip sunku sekės surasti tinkamus žodžius.

— Sakyk, ko nori. Ir jei tai yra mano galioje — gausi.

Atrodė, kad Parajui buvo labai sunku ištarti savo prašymą, bet jis susikaupė ir pratarė:

— Kunigaikšti, aš prašau tavo dukters rankos.

Nors Karijoto veidas buvo ramus, kaip ežero vanduo, bet širdyje užė audra. Tai buvo jo mylimas ir narsus karžygis, kuris jam daug patarnavo ir jis buvo jam skolingas, tačiau tokio atlyginimo jis negalėjo

duoti. Juk Parajus buvo paprastos kilmės. O Živilė turėjo tekti kunigaikščio sūnui. Bet Karijotas nenorėjo įžeisti paklusnaus savo kario staigiu atsakymu. Todėl jis tarė:

— Tu geriau negu kas kitas žinai, kad mano duktė Živilė turi tekti kunigaikščiui. Tad kuo remi savo prašymą?

— Meile. — trumpai atsakė Parajus ir pridūrė, — jeigu tai pakankamas ramstis.

— Prarajau, tu žinai, kad mano duktė tvirta ir atkaklaus būdo. Ar tu manai, kad ji norės už tavęs tekėti?

— Ar norės? Liepk tarnui pašaukti čia Živilę ir tu pamatysi.

Dabar Karijotas suprato viską. Tai Parajų mylėjo jo duktė. Tai tas stovėjo prieš jį, kurio vardo jis nepajėgė išplėsti iš savo dukters lūpų.

Baisus pyktis apėmė kunigaikštį, bet laiku susivaldė prisiminęs jauno karžygio nuopelnus.

— Eik ir palauk atsakymo, — pasakė Karijotas.

— Nekantriai lauksiu, kunigaikšti. Žinok, kad tarnausiu tau dešimteriojai paklusniau, kad būsiu tavo ištikimiausiu tarnu ir niekadęs neišdrįsiu prie tavęs lygintis.

Parajus išėjo kupinas vilties, o Karijotas liko savo sunkių minčių slegiamas. O Parajui ilgai laukti nereikėjo. Vos išėjęs į pilies kiemą tuojau sužinojo, kad jo mylimoji Živilė uždaryta pilies bokšte. Nors kunigaikštis ir nėsakė niekam, kodėl jo duktė baudžiama, bet žmonės nujautė ir jam pasakojo. Suprato Parajus, kad Živilės jis nematys. Tą pačią naktį dingo Parajus iš pilies. Niekas nežinojo, kur jis išėjo. Vieni sakė, kad medžioti, kiti, kad pas kaimynus, tretį gi manė, kad kažką negero Parajus bus sugalvojęs, nes matė jį sunkų kalaviją pakėlus grąsant į tą pusę, kur Karijotas gyveno. Bet niekas nieko tikro negalėjo pasakyti.

(Bus daugiau)

Ką mes manome apie fanibukus?

Kovo mėn. Tėviškėlėje buvo patalpintas Raiviuko Koncės laiškas apie "fanibukus". Sulaukėme ir atsakymų. Štai jie:

Danutė Gustaitė, (Easthampton, Mass.) Ką aš manau apie fanibukus? Jie man labai patinka. Apie kaubojus, plėšikus ir piratus aš visai neskaitau. Geriau aš pasiskaitau apie Pelenytę, Alytę stebuklų šalyje, arba kitas knygeles.

Aš pageidaučiau, kad lietuviškas pasakas pavaizduotumėtė piešinėliais, kad ir nespaltvotais. Tai būtų labai įdomu. Žinoma, dar geriau, kad tai būtų spalvota.

Vytautas Dagys, (Chicago, Ill.) Aš esu 8 metų amžiaus. Lankau trečią skyrių. Aš labai mėgstu "fanibukus", kurių man dažnai nuperka mama arba tėvelis. Kiekviena knygelė yra kietuose viršeliuose ir nesusiplėšo. Jose yra gražių spalvotų paveikslėlių su įdomiomis istorijomis, kurios ko nors gero pamoko. Mano tėvelis sako, kad yra ir labai negerų "fanibukų" ir jie man tokių neperka. Mano turimos knygelės yra pana-

šios į lietuviškas Meškiuką Rudnosiuką. Man labai patiktų, kad būtų daugiau tokių lietuviškų knygelėlių.

Delija Valiukėnaitė, (Rochester, N. Y.) Mielas Raiviuk, aš neskaitau "fanibukų". Man jie visai neįdomūs. Man užtenka lietuviškų knygelėlių. Tu Raiviuk, paskaityk "Aušrelę". Pamatysi, kiek ten gražių trumpų apsakymėlių su paveikslėliais. Jei nori spalvotų paveikslėlių tai paimk "Brolių jieškotoją", "Riestaūsisio sūnus", "Meškiukas Rudnosiukas", "Gyveno kartą karalius", "Pabėgėlis Rapsiukas", "Lietuvos keliu", ir daug kitų. Perskaityk jas ir pamatysi, kad lietuviškos knygelės daug gražesnės už "fanibukus". Tuos paveikslukus galėsi lengvai suprasti ir nereikės mamytės prašyti, kad paaiškintų.

Birutė Ulėnaitė, (New York). "Fanibukus" aš skaitau, kai neturiu ką skaityti. Bet kada turiu lietuviškų knygų, tai "fanibukų" nenoriu nei matyti. Manau, kad visi vaikai taip daro.

Aš žadu parašyti į laikraščius, taip kaip "Tėviškė-

lei", ir pasakyti visiems rašytojams, kad išleistų daugiau knygų vaikams. Tada mes visai neskaitysim "fanibukų".

Dar yra gauta Benito Nausėdos ir Palmiros Petrauskaitės nuomonės, kurias talpinsime kitame "Tėviškėlės" numeryje.

Vytauto Dagio minin-
knygelės, atrodo, yra ne "fanibukai", bet gražios, įdomios ir naudingos knygelės.

Visi vaikai pageidauja daugiau lietuviškų knygelėlių ir būtų gerai, kad Birutė Ulėnaitė ištesėtų savo pažadą ir parašytų laikraščiams. Gal tada vaikai susilauktų daugiau gražių lietuviškų knygelėlių.

Redaktorius

NUTOLUSI PAKRANTĖ

STASRS SANTVARAS

Nutolusi pakrantė — Lietuva.
Žvelgiu į šiaurę — ten širdis jos plaka,
Tenai ir nuovargy jinai tebėr gyva —
Tik atpažint sunku tą panemusių taką,
Kuriuo daug amžių ėjo ji laisva...

Padangė, tartum suodim apdengė skėriai,
Aptaškė dulkėm ir krauju jos veidą —
Lietuvi, kągi tu nedoro padarei?
Kodėl ir vėl į erdvę keldina tą graudžia gaidą
Tavų arimų vituriai?...

Nutolusi pakrantė migloje.
Tik Nemunu atplaukiančią girdžiu jos raudą —
Ir noriu verksti aš drauge su ja,
Ir širdį skauda, skauda...

Gyveno ten ir mirė ten tėvų tėvai,
Buvai tu visad mūsų — Lietuva tėvynė!
Už ką dabar tau kalami narvai?
Už ką ant kaklo kalinio grandinė?
Už ką tie kankinio randai?...

Praėjo amžių tūkstančiai tenai —
Didžių, garsių, šlovingų —
Žmogau, gal tu dar nežinai,
Kad nuo audrų sukilusių siaubingų,
Tave apgynė aiščiai, tartum, milžinai?

Nutolusi pakrantė — Lietuva.
Žvelgiu į šiaurę — ten širdis jos plaka,
Tenai ir sielvarte jinai tebėr gyva...
Nespės, nespės pakirsti paskutinę sodų šaką —
Ir paukštė grįžtančio pavasario ten vėl giedos
laisva!

STASYS SANTVARAS

Gegužės mėn. 27 d. Stasiui Santvarui sueina 50 metų amžiaus. Tai daugelio gabumų žmogus. Jis ilgus metus dainavo Lietuvos operoje, jis parašė daug eilėraščių, taip pat vaidinimų, operų libretų ir išvertė daug operų į lietuvių kalbą. Čia talpinamas eilėraštis yra palmtas iš jo eilėraščių rinkinio "Laivai palaužtom būrėm".

KNYGOS

Pietų vėjelis

Taip vadinasi naujausia Vytės Nemunėlio eilėraščių knyga vaikams. Vytė Nemunėlis gerai pažįstamas vaikams, yra parašęs keliolika knygų. Kaip ir visos knygos, taip ir šioji, suteiks daug džiaugsmo. Čia rasime eilėraščių, tinkamų deklamuoti ir mažesniems ir jau paaugusiems. Štai mažiesiems:

Kitą kartą gyveno vištytė
Ir kalbėjo "kar-kar, kar-kar".
Nemokėjo skaityti, nei rašyti,
Kaip ir visos vištytės dabar.

O paaugusiems labai patiks eilėraštis, kuris prasideda:

Varteliai mūsų kiemo
Toli, toli, toli —
Man ausyse jus girgždat
Ir svetimoj šaly.

Knygelė gražiai iliustruota Povilo Osmolskio piešiniais.

Meškiukas Rudnosiukas

Taip pat neseniai pasirodė viena gražiausių Vytės Nemunėlio pasakų eilėmis: "Meškiukas Rudnosiukas". Tai nepaprastai gražiai parašyta knyga apie Rudnosų šeimyną, kurie gyveno... Ten miške, kur eglės ošia, po pušim sena, sena... Toliau Vytė Nemunėlis pasakoja, kaip Rudnosiukas paaugo ir ėmė lankyti mokyklą...

O gerumas! O gudrumas!
Negali atsistebėt.
Ir su mokytoju moka
Jis gražiai pasikalbėt.

Sunku pilnai papasakoti apie knygą. Reikia ją pačiam perskaityti ir pamatyti tuos gražius spalvotus V. S. Stančikaitės paveikslėlius.

Doleris iš Pittsburgho

Knygų leidykla Gabija išleido Stepo Zobarsko knygelę Doleris iš Pittsburgho. Šioje knygelėje telpa du apsakymėliai iš vaikų gyvenimo. Tai graži dovanėlė vaikams, kurie mėgsta skaityti lietuviškas knygas iš lietuvių vaikų gyvenimo.

Knygelė iliustruota Vlodo Vijeikio ir Povilo Osmolskio piešiniais.

ABĖCĖLĖ

Šiandien randate dvi raidės:
N ir O.

Raidėmis N ir O lietuvių kalboje yra labai daug žodžių.

Paveiksle matome namą, narvą, nosį — žodžius prasidedančius raide N. Raskite daugiau žodžių, kurie prasideda šia raide.

Raide O matote obuolį, ožką. Pajieškokite daugiau žodžių, kurie prasideda šia raide.

VYTĖ NEMUNELIS

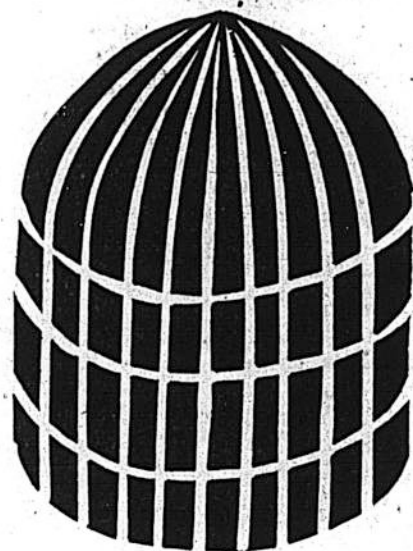
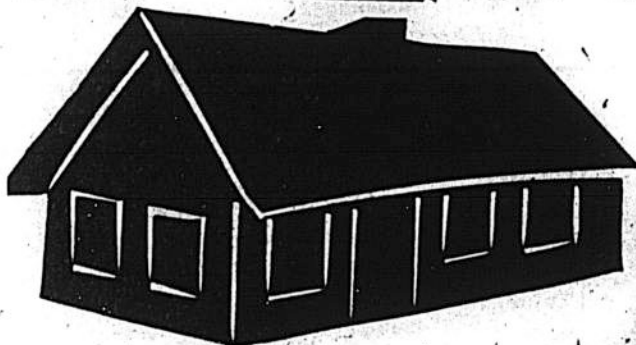
TAU MAMYTE...

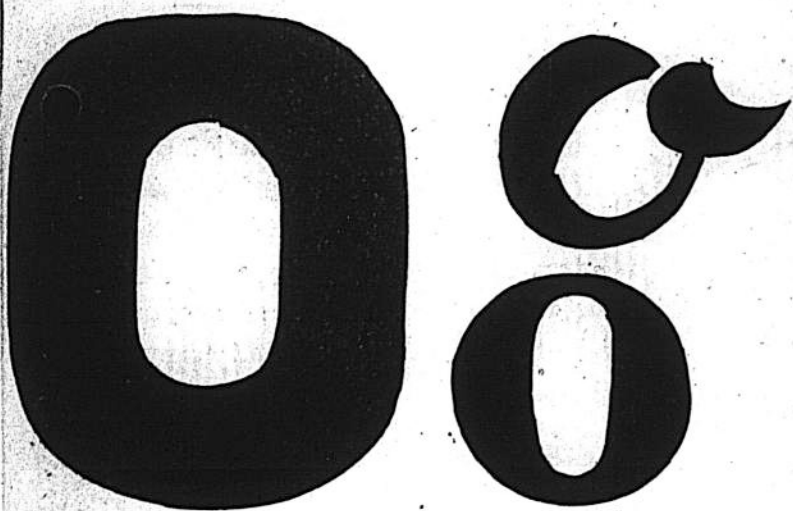
Visos dienos tau mamyte,
Tegu bus kaip tą dieną —
Su pavasario gėlytėmis,
Su pavasario daina.

Te visus metus vaikučiai
Bus paklusnūs ir geri,
Ir kad aš paguoda būčiau,
Kad dukrelę tu turi.

(Iš knygos "Pietų vėjelis")

N n

DVEJETUKO LIKIMAS

PR. IMSRYS

Tipu tapu,
tipu tapu,
kaip koks senas
seneliukas,
į dienyą
susirietęs
šlubuldavo
dvepetukas.

Tipu tapu,
prie diktanto
priartėjo...
Stabt! Sustojų.
Penketukas
neiškentęs,
"Ko čia jieškai?"
Prasižiojo.

Ir kiti tuoj
prisidėjo:
"Lįsk už pečiaus,
tarakone!"
O drąsiausias
straktš prišoko
ir įgnybė
į pašonę.

Penketukai
jį vargšeli
Baisiaj skriaudė
ir kamavo.
O per trimestrą,
lyg tyčia,
dvejetukas
galą gavo.

MIELAI MOTINAI

BALYS GAIDŽIŪNAS

Rašau, motule, tau laišką šitą,
Rašau, kaip einas namus palikus.
Krauju ir laimė daug prirašyta —
Palangėj rožės augo ir vyto.

Šiandien, kai grįžta namo pakšteliai,
Mintim sugrįžtu, kur jaunos dienos,
Kur mus lyėjo laukų kelelis,
Kur pradalgėliuos kvėpėjo šienas.

Didžiuliuos miestuos, andai, buvojus,
Laivais keliavus per marių plotus,
Jaučiu, motulė, tu nežinojai,
Kad tavo meilė namo vyliotų.

Namo, kur mėtas sesuo suskynus
Vainiką pina prie Dievo kojų,
Iš kur atėję menkiausios žinios.
Beržų šakelėm sugrįžt pamoja.

Matau, motulė, tavąjį veidą,
Matau, kaip žiba rasa ant skruostų.
Už viską viską tu mums atleidi,
Pirma ateini varguos paguosti.

Norėč, kad dienos atneštų laimę,
Kad vėl žaliuotų padžiuvę uosiai.
Motule miela, gimtajam kaime,
Ar greit arimuos linksmi dainuosim?

KĄ PADOVANOTI MAMYTEI

Turbūt jau senai mastai, ką čia reikėtų
padovanoti mamytei motinos dienoje? Gal
jau ir taupomą dėžutę krutei bandymas at-
spėti ar užteks pinigų dovanai nupirkti. Be
abejo, tu norėtum nupirkti pačią gražiausią
ir brangiausią dovaną. Bet vargu ar yra
tokia dovana, kuri galėtų atlyginti mamy-
tei už jos vargus, rūpesčius ir meilę.

Tačiau žinok, kad mamytei visai nėra
svarbu kokia ta dovana bus ir kiek už ją
sumokėta. Svarbu, kad dovana bus nuo-
širdžiai teikiama. Ir yra viena dovana, kuri
nieko nekainuoja, dėl kurios nereikės ati-
daryti taupomosios dėžutės. O mamytė ga-
vusi tokią dovaną neapsakomai nudžiugs.

Tu žinai, kad tavo mamytė ir viso pa-
saulio mamytės myli gerus vaikus. Pado-
vanok jai gera vaiką. O iš kur jį gauti?
Labai lengva. Tai tu pats. Motinos dienos
proga pasižadėk būti paklusnus, gerai mo-
kytis, gražiai atlikti visas savo pareigas. Ir
svarbiausia: visus savo pažadus ištesėk.
Tokią dovaną gavusi mamytė tikrai nu-
džiugs.

O jeigu nori jai padaryti netikėtumą
tai surašyk savo pažadus popierio lape,
papuošk ornamentais, perrišk kaspinu ir
įteik tą pasižadėjimą mamytei. O jeigu
kartu dar padeklamuosi specialiai tai die-
nai išmoktą eilėraštį, tai namuose bus tokia
graži šventė, kad džiaugsmo bus visiems
namiškiams. Na, tai pabandyk.

TIEMS, KURIŲ MAMYTĖS JAU IŠKELIAVO NEGRĮŽTAMAI

Gal būt tavo mamytės jau nebėra? Gal ji iškeliavo į tolimą kelionę iš kur niekas negrįžta. Ir tau gal bus liūdna motinos dienoje, kada visi sveikins savo mamytės. Nenusimink. Jeigu tu tą dieną prisiminsi savo mamytę, pasimelsi už ją, aplankysi jos kapą, tai bus lyg būtum ją pasveikinęs. O jei nori šią dieną dar kuo ypatingiau atžymėti, tai pagalvok gal pažįsti motiną, kurios vaikais yra mirę. Nueik ir pasveikink ją.

Žinok, kad daug motinų apleistų ir benamių yra senelių prieglaudose, kur jos leidžia paskutines savo dienas. Nueik į tokią senelių prieglaudą ir pasveikink ten esančias motinas.

Jeigu bent kiek pagalvosi tai sugebėsi atžymėti motinos dieną taip gražiai, kad džiaugtųsi tavo mamytė jeigu būtų gyva, o taip pat suteiksi ir sau daug džiaugsmo. Nes matyti kitus laimingus, juk didžiausia laimė.

KATYTĖ

Pažiūrėkite į katytę. Kokia ji meili. Kaip ji gražiai glaudosi prie žmogaus. Bet vis dėlto šis malonus gyvulėlis yra plėšrus. Juk katė su dideliu malonumu gauda pelytes ir paukščiukus.

Ir visa kačių giminė yra plėšri. O kačių giminė yra plati. Pradedant namine katė, baigiant liūtą. — girių karaliūm. Lūšiai, tigrai, leopardai, liūtai, vis tai giminaičiai. Liūtai gyvena Afrikoje ir savo baisiu balsu valdo visus gyvulius. Tigrų gyvenamoji vieta — Azija; daugiausiai jų randasi Mandžūrijoje. Indijos tigras sveria iki 550 svarų ir būna 10 pėdė ilgio. Indijoje taip pat gyvena leopardai, kurie yra pavojingesni už tigrus, nes puikiai laipioja medžiais.

Amerikoje taip pat gyvena plėšrūs kačių giminės gyvuliai. Pūma, jaguaras gali

PAS MOTINĖLĘ

VIKTORAS ŠIMAITIS

Tai gera pas mamytę,
Kaip po sparnu paukšteliams:
Mylėdama augina
Daina užmigdo, kelia.

Laukuos kiškučiai šala
Per visą žiemą baltą,
Pas mielą motinėlą
Mum sotu ir nešalta.

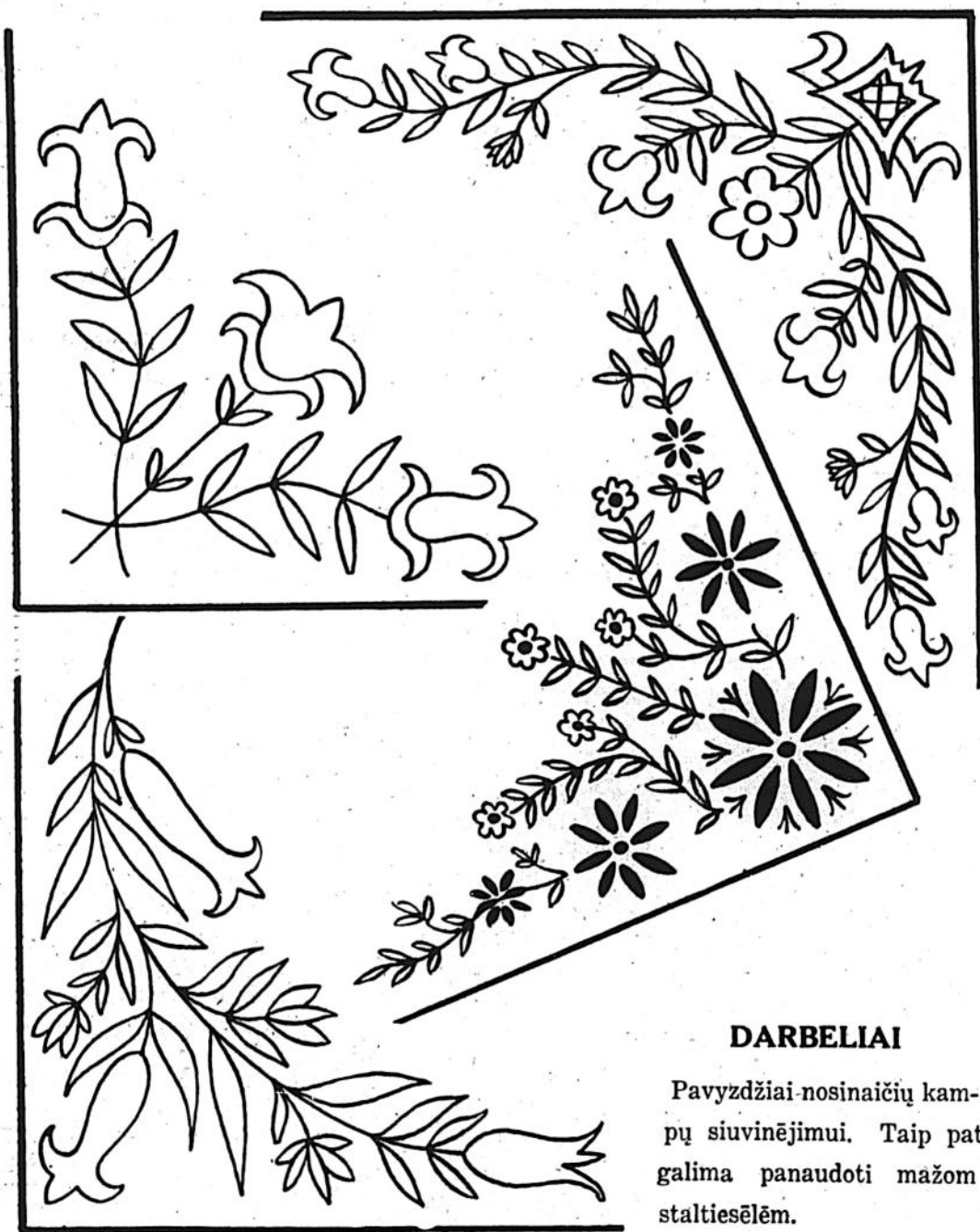
Piktai piktai subartas
Našlaitis verkia gailiai,
O mus nuo ašarėlių
Mamytės saugo meilė.

Ar užia šaltos vėtros,
Ar šniokščia darganėlės,
Pas mielą motinėlą
Mum žydi puikios gėlės!

ma pavadinti tigrų pusbroliais. Jie yra labai pavojingi, tačiau žmogų puola tik tada kai jam reikia gintis.

O mūsų naminė katytė kilusi iš Afrikos kačių. Į Europą katės buvo atgabentos kovoti su daugybe prisiveisusių žiurkių. O Egipte naminės katės jau buvo 13 šimtmetyje prieš Kristaus gimimą. Tuo laiku Egiptas buvo grūdų prekybos pasaulio centras, todėl, matomai, katės buvo prijaikintos, kad apsaugoti grūdus nuo pelių.

Sakoma, kad juoda katė perėjusi kelią neša nelaimę, bet tai yra gryna netiesa, nes graži juoda katė kačių parodoje jos savininkui gali atnešti laimę. Amerikoje daugiausiai branginamos yra Siamo katės, kurios čia atsirado prieš 50 metų. Šios katės turi mėlynas akis ir ilgus plaukus. Ilgus plaukus taip pat turi ir Persijos katės.

DARBELIAI

Pavyzdžiai nosinaičių kam-
pų siuvinėjimui. Taip pat
galima panaudoti mažom
staltiesėlėm.

Dirbk ir baiki

KAZYS BINKIS

PERNAI IR SIEMET

Pernai mama ir sesutės
Nuolat ji vis saugojo,
Pernai buvo dar mažutis,
O dabar išaugo jau.
Pernai buvo jis Domukas,
Šiomet — Dominykas,
Šiomet laksto su ratukais,
Nebesėdi dykas.

Pernai ėjo jis penktuosius,
Šiomet jau šešėlis.
Nebedaužo pats sau nosies
(Ir protingai elgias).
Pernai kūrė sau pakaušį,
Virsdamas nuo suolo,
Šiomet lipa jis į kriaušę
Ir nebenupuola.

Pernai ir ant pagaliuko
Jot greičiau bijojo,
Šiomet sėda ant Bėriuko
Ir, kaip vyras, joja.
Daug nelaimių buvo per-
nai, —

Maža teisė manėm mes.
Buvo veršelio, buvo barnių,
O dabar — gyvenimas.

DOMINIKAS DARBININKAS

Tai visi jau žino.
Niekuomet nesėdi dykas,
Vis ką nors gamina.
Dirba lovą, dirba kėdę,
Kartais dirba stalą...

Niekuomet tuščiom nesėdi, —
Pjauna, skuta, kala...
Jei su pjūklų kiek sugaišo,
Griebiasi pieštuko,
Kas išeina, tą ir paišo:
Šunį ar veršiuką.
Kiek papaišęs, vėl tuoj meta,
Vėl su pjūklų stena...
Ir stenėdamas jis stato
Sau aeroplaną.
To nebaigęs, griebia kitą,
Vėl puškuodams kala...
Daug jau medžio sudarkyta,
Bet čia dar ne galas.
Reikia ratų, reikia jienų
Ir malūno reikia.
Dirba jis per kiaurą dieną,
Dirba, bet... nebaigia.

DIRBA, BET NEBAIGIA

Dirba, dirba Dominykas
Įvairius dalykus,
Reiktų džiaugtis, jei pabaig-

Jis nors vieną daiktą.
Bet daiktų nepabaigtų
Pilna visur tamposi,
Kiek čia baldų ir lazdu
Visose pakampėse!
Štai, malūnas be sparnų,
Štai, sparnai be varnos,
O kas čia — nenumanau —
Uodega ar sparnas?
Guli suolas čia pradėtas,
Ten nebaigtas stalas,
O tenai pasuoly mėtos

Kažkoks lovos galas.
Taigi, štai, koks darbinin-
kas...

Nėr nė vieno daikto,
Kurį dirba Dominykas,
Kad jis jį ir baigtų.

SUNKIOS DIENOS, SUNKIOS NAKTYS

Dieną dirba Dominykas,
Dirba, prakaituoja,
Naktį jis taip pat nedykas,
Su sapnais kovoja.
Vakar vos akis sumerkė, —
Žiūri — kumeliukas
Ne tai žvengia, ne tai verkia
Ir aplinkui sukas.
Kumeliukas vienakojis,
Bė ausų, bė karčių,
Tau suprunksčia jis, susto-
jės,

Tai akis išverčia.
Vaiką šiurpulys nukratė, —
Tokį kumeliuką
Kartą piešė jis ir metė,
Nes kantrybės trūko...
O dabar, štai, jis atėjo:
Klausia, kur jo kojos,
Klausia, kur ausis padėjęs,
Kur karčius nujojęs.
Bet vos vaikas, pasirangęs,
Siekė jau pieštuko, —
Kumeliukas nusižvengė
Ir palovin spruko.

TRŪKSTA SANARIŲ

O paskui, paskui kas vyko!
Gal nė nesakyti?
Nes visi iš Dominyko
Imš tuojau šaipytis...
Štai, va, katinas iš molio
Veda šunį aklą
Lenda kėrvė iš pasuolio
Su ragais ant kaklo.
Čia vėl kiaulė su paršiukais
Kažko pyksta, pučias:
Čia ne paršai, bet kačiukai
Su bukais snūkučiais.
Ir visokių visokiausių
Gyvulių daugybė
Skuba, prašo, rėkia, klausia,
Lovon įsikibę:
"Dominykai! Dominykai!
Man akis pabaiki..." —
"Ausys man kažkur prany-
ko..." —
"Man dar kojos reikia..."
Nesulenkia vienas sprando,
Kits galvos nepaneria,
Trečias kojos nešuranda
Arba kito sanario...

ILSIS PJŪKLAI

Visą naktį lig pat ryto
Puolė Dominyką.
Tik tada, kai jau prašvito,
Gyvuliai pranyko.
Atsikėlė rytą vaikas
Neišsimiegojęs,
Vos ant savo kojų laikos, —
Linksta vargšui kojos...
Nebežiūri jis nei pjūklo,
Nei dirbtuvės savo...
Ilsisi visi pabūklai...
Meistras sustreikavo.
"Nebedirbsiu, nestatysiu,
Nebepiešiu nieko,

Neį iš molio belipdysiu...
Lai sau taip palieka...
Jeį nenori, — tē sau žinos!"
Nusprendė taip vaikas.
Ilsis pjūklai ir mašinos,
Nes šiandieną — streikas!
Visą dieną sėdi dykas,
Varto diržo sagtį
Ir vis mąsto Dominykas,
Kaip čia bus šią naktį...

KOL UŽMINGA

"Ai, kaip jie vėl įkyrūs",
Masto, kelnes maudamas...
Eina gult šįvakar vyras,
Baisiai nerimaudamas...
"Jeį ir šianakt jie bandytų
Man čia triukšmą kelti, —
Išmesiu visus ryt rytą, —
Lai sau eina šalti..."
Dominykas savo guoly
Masto visą valandą
Ir vis žiūri į pasuolį.
Ar iš ten kas nelenda...
Bet aplink visi sumigę,
Nieks artyn nešliaužia...
Tik pelytė darbininkė
Kažkur aslą graužia.
Tik iš tolo žvaigždės kelios
Mirkščioja pro langą,
Ir baluoja Paukščių Kelias
Įstrižai per dangų.
Lovoį šilta ir malonu,
Visos ballės dingo...
Verčias jis ant kito šono
Ir ramiai užminga,

BLOGI BALDAI

Ar diena jau, ar jau rytas?
Ar čia mėnesiena?
Šypsos gėlės nematytos

Nuo lubų ir sienų.
Vidury apdengtas stalas, —
Kiek ten gardumynų!
Štai, prikrautas visas galas
Uogų, apelsinų.
Ima lėkštę, ima peilį
Ir prie stalo sėdas.
Bet vos sėdo jis į kertę,
Suolas krypt ir triokšt!
Bandė stalo įsitverti, —
Stalas — keberiokšt!
Dairos vyras atsikėlęs, —
Nieko nebeliko:
Dingo stalas, dingo gėlės, —
Vėl aplinkui dyka.
Tik senelis žilas stovi,
Juoką vos suvaldo
Ir vis rodo į palovį,
Kur sukrauti baldai.
"Vaike, vaike, kas taip da-
ro?"

Jį senelis peikia.
"Jeį tu nori stalo gero, —
Tai pradėjęs baiki!
Koks čia stalas, kas per
suolai
Tavo darbo buvo?
Kojų vietoj — stovi kuolai, —
Tik paliesk — ir griūva!
Negerai taip, mielas vaike,
Su daiktais elgiesi...
Ką pradėjęs, — dirbk ir
baiki,

Tad nesigailėsi."
Ir paėmęs tyliai veda
Mūsų Dominyką;
Jis parodyt daug jam žada
Idomių dalykų.

(Bus daugiau).

Laiškeliai

Danutė Gustaitė (Easthampton, Mass.) Man labai patinka skaityti "Tėviškėlę". Aš skaitau ir "Eglutę". Labiausiai man patiko pasaka apie gintaro šalį.

Pas mus nėra daug lietuvių vaikų. Tik 3. Mano draugė Žibutė, mano sesutė Giedrutė ir aš. Pas mus labai mažai ir lietuvių šeimų: 3 tremtinių ir apie 20 senųjų. Mes nei lietuviškos bažnyčios neturim. Einame į airių bažnyčią arba važiuojame į Westfieldą, kur yra lietuviška bažnyčia.

Vytautas Dagys (Chicago, Ill.) Mielas Redaktorien, aš mokausi ir noriu būti gydytoju. Aš neseniai buvau ligoninėje. Man išplovė tonsilas. Tėvelis sako, kad būčiau dar palaukęs, kol būsiu gydytojas, tai būčiau pats pasigydęs.

Aš jau kartais pabūnu mokytoju. Mokinu savo tėvelį angliškai. Aš jam diktuoju, o jis rašo. Paskui randu klaidų ir kitai dienai užduodu perskaityti. Jis manęs klausia, kai aš esu mokytoju. Bet kai jis man diktuoja lietuvišką diktantą, tada aš jo turiu klausyti netik kaip tėvo, bet ir kaip mokytojo.

Raimundas Žičkus (Boston, Mass.) "Tėviškėlė" man labai patinka. Aš norėčiau, kad ji būtų tikra tėviškėlė ir visados mus vedžiotų po mano tėviškėlės Lietuvos laukus, žydinčius sodus, po miškus, supažindintų su Lietuvos piliakalniais, gražiais Nemuno ir Neris krantais, su gražiuoju Baltijos pamariu, su Lietuvos paminklais ir kitomis gražiomis ir įdomiomis vietomis.

Ina Mackevičiūtė (Chicago, Ill.) Labai dėkui, kad duodate darbelių pavyzdžių; tai mums vaikams bus malonaus užsiėmimo. Suaugusieji namiečiai neturi laiko mums tokių dalykų pamokyti. Gal būtų galima "Tėviškėlėje" rasti pamokymu kaip piešti, o mergaitėms rankdarbius daryti, karpyti. Myliu "Tėviškėlę". Man ji atrodo gražesnė už jos mamą "Dirvą".

Gediminas Senuta (Brockton, Mass.) Man labai patinka "Tėviškėlė". Patiko skaityti "Pasaką apie gintaro šalį" ir "Nebeiškertamas užrašas". Norėčiau, kad ir daugiau tokių pasakojimų būtų.

ATSAKYMAI

Danutei Gustaitėi. Mieloji Danute, man labai malonu, kad Tau patinka skaityti "Tėviškėlę". Ar Tavo draugė Žibutė taip pat skaito? Jūs gyvenate, kur mažai lietuvių, todėl jums reikia ypatingai daug skaityti lietuviškai ir visados stengtis susitikus tarp savęs kalbėti lietuviškai.

Vytautui Dagiui. Smagu girdėti, kad greit turėsime dar vieną gydytoją. Ir aš manau, kad Tu būsi geras gydytojas.

Rašai, kad mokaisi ir nori būti gydytoju. Taip pat rašai, kad tėvelis taip pat mokosi. O kuojis nori būti? Taip pat įdomu, kuris iš jūsų geresnis mokinys? Ar tu ar tėvelis? Na, metus juokus į šalį reikia pasakyti, kad judu su tėveliu smarkus vyrai ir aš Tau linkiu tikrai tapti gydytoju ir taip pat geru lietuviu. Aš tikrai tikiu, kad Tau tai puikiai pavyks.

Raimundui Žičkui. Tavo norai, yra tikrai gražūs. Ir aš stengsiuosi, kiek galima daugiau rašyti apie mūsų mieląjį tėvų kraštą, kuriame tiek daug yra gražių ir nuostabių dalykų, kad galima būtų prirašyti daugybę storų knygų.

Inai Mackevičiūtei. Rašai, kad "Tėviškėlė" Tau atrodo gražesnė už jos mamą "Dirvą". Manau, kad "Dirva" dėl to nesupyks, nes kiekvienai mamai yra malonu girdėti gražiai kalbant apie jos dukterį. O kas liečia rankdarbius tai jau ir šiame numeryje rasi darbelių, kurie manau Tau patiks.

Gediminui Senutai. Apsakymėlis "Nebeiškertamas užrašas", kuris Tau patiko yra tikras atsitikimas iš Lietuvos himno autoriaus Vinco Kudirkos gyvenimo. Didžiųjų žmonių gyvenimai pilni įvairių gražių įvykių, kuriuos įdomu skaityti. O dar įdomiau, kad tai yra apie mūsų tėvynės didžiuosius žmones.

PAGALVOK!

Uždav. Nr. 21

atsiuntė Ina Mackevičiūtė

1. ----- klajoklių tautelė
2. ----- pirmo lietuviško kalendoriaus redaktorius
3. ----- mokinio dorybė
4. ----- Kalnas Lietuvoje
5. ----- žemės ūkio įmonė Lietuvoje
6. ----- Lietuvos poetas
7. ----- Lietuvos miestas šiaurės rytuose
8. ----- Nemuno intakas
9. ----- "Vaduvų krašto" Sauliaus pavardė
10. ----- didžiausia dykuma.

Pirmosios raidės iš viršaus, žemyn sudaro žymaus lietuvių menininko pavardę. Uždav. vert. 1 tašku.

Uždav. Nr. 22

Atsiuntė Jūratė Jasėnaitė

Lietuvoje šoferis atsidūrė prie kelrodžio, kuriame buvo sumaišytos raidės. Padėkite jam atspėti miestų vardus.

Uždav. vert. 1 tašku.

Uždav. Nr. 23

Atsiuntė Algis Bitėnas

1. ----- Lietuvos miestelis Ukmergės apskr.
2. ----- Apskritis miestas
3. ----- Lietuvos miestelis Raseinių apskr.
4. ----- Lietuvos miestas
5. ----- Lietuvos apskrities miestas
6. ----- Ten buvo žemės ūkio Akademija
7. ----- Vytauto gimtinė
8. ----- Lietuvos apskrities miestas.

Trečiosios raidės iš viršaus žemyn sudaro Lietuvos kunigaikščio vardą. Uždav. vert. 1 tašk.

VISIEMS SPRENDĖJAMS

Kas išsprendė visus uždavinius tai išsprاندę šiuos tris, turės 50 taškų. Kaip buvome skelbę, pirmieji surinkę 50 taškų gaus dovanų knygomis. Taigi, jeigu bus tokių sprendėjų, kurie bus surinkę 50 taškų, tai pirmąjį konkursą baigsime. Sekančiame "Tėviškėlės" numeryje paskelbsime dovanų laimėtojus, iš visų uždavinių sprendėjus. Jeigu jūs norite tai galėsime pradėti kitą konkursą. O šiuo tarpu dėkojame visiems sprendėjams ir ypatingai tiems, kurie atsiunte gražių uždavinių.

Jūsų redaktorius

KARALAITĖ TEISUTĖ

Taip vadinasi naujas vaidinimas vaikams, kurį rengia Chicagos Vaikų Teatras gegužės 3 ir 17 d. Chicagoje. Vaidinimą parašė V. Frankienė. Šio vaidinimo režisoriai: Antanas Rūkas. Dekoracijas piešia Adomas Varnas.

Tai jau trečias iš eilės vaidinimas, kurį pateikia vaikams Chicagos lietuvių vaikų teatras. Vaidinime dalyvauja apie 50 vaikų. Tai vis šeštadienio mokyklų mokiniai, kurie uoliai lanko repetitorius ir nekantriai laukia vaidinimo dienos. Tos dienos laukia taip pat ir daugybė Chicagoje gyvenančių vaikų. Kaip ir anksčiau įvykusius taip ir šį vaidinimą tikriausiai aplankys daugybė vaikų. Vaidinimų dienos tai tikra šventė vaikams.

IDOMŲS SKAIČIAI

Atsiuntė Vitolis Budrevičius

$$9 \times 9 + 7 = 88$$

$$98 \times 9 + 6 = 888$$

$$987 \times 9 + 5 = 8888$$

$$9876 \times 9 + 4 = 88888$$

$$98765 \times 9 + 3 = 888888$$

$$987654 \times 9 + 2 = 8888888$$

$$9876543 \times 9 + 1 = 88888888$$

$$98765432 \times 9 + 0 = 888888888$$

— Kiek metų tavo broliukui?

— Vieneri.

— Mes turime šuniuką, taip pat vienerių metų, bet jis daug geriau bėgioja negu tavo broliukas.

— Be abejo. Juk jis turi keturias kojas.